

З В І Т
про діяльність директора Комунальної установи
Сумський навчально-виховний комплекс № 16
імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів -
дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради
Стайко Олени Сергіївни
за 2019-2020 навчальний рік,
як керівника закладу

На виконання п. 3 наказу Міністерства освіти і науки України від 28.01.2005 № 55 «Про запровадження звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів» та відповідно до Примірного положення про порядок звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів про свою діяльність перед педагогічним колективом та громадськістю, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2005 № 178, з метою подальшого утвердження відкритої, демократичної, державно-громадської системи управління освітою, запровадження колегіальної етики управлінської діяльності у закладі, що базується на принципах взаємоповаги та позитивної мотивації, був проведений звіт керівника закладу за підсумками роботи у 2019-2020 навчальному році.

Діяльність комунальної установи Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради в 2019-2020 навчальному році спрямована на виконання Конституції України, законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про мови», Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки, Концепції профільного навчання в старшій школі, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Концепції інклюзивної освіти, Державних стандартів початкової, базової та повної загальної середньої освіти, Базового компонента дошкільної освіти, Концепції Нової української школи, державних, регіональних, міських освітніх програм, наказів та листів Міністерства освіти і науки України, Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, управління освіти і науки Сумської міської ради, тощо.

За 2019-2020 навчальний рік завдяки зусиллям адміністрації, педагогічного, технічного, батьківського та учнівського колективів в освітньому закладі зроблено багато для поліпшення умов навчання та виховання дітей та покращення умов праці працівників закладу.

Заклад як загальноосвітня школа функціонує з 1964 року за адресою: м. Суми, вул. Шишкіна, 12, у триповерховій будівлі з 1964 року. Проектна потужність закладу освіти - 480 місць. Будівля відповідає комплекту технічної документації. Загальний стан інженерних мереж задовільний та відповідає санітарним вимогам. Заклад є юридичною особою, який здійснює

освітню діяльність відповідно до Статуту. Заклад освіти працює в одну зміну за п'ятиденним робочим тижнем. Структура навчального року відповідає Режиму роботи КУ СНВК № 16 СМР та розподілена за семестрами, тривалість канікул регламентується документами МОН України та встановлюється в межах часу, передбаченого освітньою програмою та робочими навчальними планами. В закладі створено належні умови для надання освітніх послуг дітям дошкільного та шкільного віку, які проживають у закріпленому за закладом мікрорайоні Добровільний.

Діяльність закладу загальної середньої освіти протягом 2019-2020 навчального року була направлена на підвищення якості освітніх послуг та забезпечення сталого інноваційного розвитку. Стрімка модернізація всіх сфер суспільного виробництва вимагає постійного оновлення матеріальної бази закладу. Тому, *головною метою* КУ Сумський НВК № 16 СМР у 2019-2020 навчальному році було забезпечення дітей мікрорайону Добровільний доступною та якісною освітою на засадах демократизації освіти, соціального захисту учасників освітнього процесу, всебічного розвитку кожної дитини, сприяння реалізації її духовного, фізичного, інтелектуального потенціалу, формування соціально-орієнтованої, адаптованої та творчої особистості школяра з усвідомленою громадською позицією та почуттям національної самосвідомості; підготовка школярів до майбутнього професійного самовизначення; впровадження інклюзивного навчання, оновлення матеріальної бази закладу.

На виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 684, керуючись ст. 32, 52, ч.6 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою забезпечення реалізації права громадян України на здобуття загальної середньої освіти, в закладі організовано роботу щодо 100 % охоплення навчанням дітей шкільного віку та бажаних дітей дошкільного віку відповідно території мікрорайону. Протягом 2019-2020 навчального року адміністрацією здійснювався постійний контроль за збереженням та розширенням мережі дошкільних груп, класів та контингенту дітей з них. За результатами обліку дітей і підлітків мікрорайону, шляхом створення та постійного оновлення державного реєстру даних на протязі 2019-2020 навчального року охоплено навчанням 457 дітей, з них у шкільному відділенні 347 учнів у 20 класах, у дошкільному відділенні 110 дітей у 4 групах. Аналіз руху учнів упродовж 2019-2020 навчального року свідчить про дієвість та результативність зусиль педагогічного колективу закладу щодо збереження контингенту здобувачів освіти щодо забезпечення обов'язкової загальної середньої освіти. Вибуття дітей та учнів із закладу відбувалось з об'єктивних причин, як правило, у зв'язку зі зміною місця проживання.

Освітня робота дошкільного відділення закладу здійснювалася відповідно до нормативних документів та законодавчих актів України:

Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Базового компоненту дошкільної освіти, указів Президента України та спрямована на розвиток і формування різносторонньої розвиненої особистості дитини. У 2019-2020 навчальному році в дошкільному відділенні виховувалося 110 дітей у 4 групах, які комплектувалися за віковими ознаками:

- 28 дітей раннього віку – 1 група (інклюзивна);
- 10 дітей молодшого дошкільного віку – 1 група (короткотривала);
- 33 дитини різновікової групи;
- 39 дітей старшого дошкільного віку – 1 група (інклюзивна);

Режим перебування дітей у дошкільному відділенні:

- 2 групи працювали за 10,5-годинним режимом перебування дітей;
- 1 група працювала за 12-годинним режимом перебування дітей;
- 1 група (короткотривала) працювала з 2020 року за 4-годинним режимом перебування дітей.

У дошкільному відділенні працює 12 педагогів, для яких постійно проводяться майстер-класи, консультації, семінари, спрямовані на надання фахової допомоги, що сприяє підвищенню якості освітнього процесу.

Освітній процес в дошкільному відділенні здійснюється українською мовою. Головною метою дошкільного відділення закладу є забезпечення реалізації права дітей мікрорайону Добровільний на здобуття дошкільної освіти, задоволення потреб у фазовому нагляді, догляді та оздоровленні дітей, створенні умов для їх фізичного, розумового і духовного розвитку.

Діяльність підрозділу спрямована на реалізацію основних завдань:

- вдосконалення змісту дошкільної освіти засобами інноваційних технологій, інтегративного підходу до організації життєдіяльності дітей;
- впровадження сучасних підходів, форм та методів роботи з педагогами та дітьми згідно вимог Базового компоненту дошкільної освіти;
- здійснення роботи щодо формування здоров'язберігаючої компетентності дітей дошкільного віку шляхом активізації рухового режиму та забезпечення знань, умінь та навичок про здоровий спосіб життя;
- активізація роботи з мовленнєвого розвитку дітей раннього та дошкільного віку шляхом використання інтерактивних методів та технологій.

В освітньому процесі дошкільного відділення використовуються інноваційні педагогічні технології: елементи методики М. Монтесорі у групі раннього віку, ІКТ у всіх вікових групах, навчання раннього читання М. Зайцева у старшій дошкільній групі, технологія ефективного засвоєння інформації А. Г. Чепурного «Мнемотехніка» у різновіковій групі, педагогічна спадщина В. Сухомлинського, програма соціально-фінансової освіти «AFLATOT» у групі молодшого дошкільного віку, ТРВЗ у різновіковій та старшій дошкільних групах, що дозволяє зробити освітній процес привабливим для дітей, змістовним, поєднати здобуття знань із грою.

Освітньо-виховний процес у дошкільному відділенні здійснюється відповідно вимог Базового компоненту дошкільної освіти в Україні, Програмою розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» з урахуванням

вікових та індивідуальних можливостей дітей. Вихователі планують роботу за блочно-тематичним принципом, за орієнтовним розподілом занять, враховуючи пріоритетні завдання на навчальний рік. У своїй діяльності керуються сучасними вимогами у навчанні та вихованні дітей дошкільного віку, інструктивно-методичними рекомендаціями, методичною літературою. Результати своєї діяльності педагоги презентують через відкриті заходи, майстер-класи, на сторінках сайту закладу. Протягом 2019-2020 навчального року здійснювався моніторинг компетенцій дітей старшого дошкільного віку та проводилася діагностика дітей молодшого та раннього дошкільного віку. Педагогічний колектив дошкільного відділення прагне бути в авангарді сучасних освітніх тенденцій, тому є учасниками та слухачами вебінарів, тренінгів, науково-методичних конференцій.

В дошкільному відділенні у 2019-2020 навчальному році працювало 2 інклюзивні дошкільні групи, у яких виховувалося 4 дитини з особливими освітніми потребами. Вихователь Кравченко Н.О. та асистент вихователя Кріпак Ю. М. стали учасниками міжнародного освітнього семінару з організації інклюзивної освіти «АВА-ТЕРАПІЯ» на базі Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, який був проведений американськими фахівцями. Вихованці дошкільного відділення стали переможцями міських конкурсів: «Паперові дива» - II місце; «Особливі діти - МОЖУТЬ» - III місце.

Дошкільне відділення не уявляє існування без співпраці з родинами вихованців. Вони є активними учасниками акцій, екскурсій, конкурсів, Тижнів здоров'я, Днів відкритих дверей. В умовах карантину працівники відділення організувати дистанційну форму роботи в онлайн-режимі. Вихователем-методистом Совою М.Л. проведено онлайн-конференцію «Особливості освітньо-виховного процесу в умовах карантину», було організовано консультування батьків. Під час карантину педагогічні працівники дошкільного відділення приділяли значну кількість часу підвищенню фахового рівня, брали участь у вебінарах на порталах Внеосвіта, МСFR Освіта та інші, отримали сертифікати.

Цілеспрямована робота велася педагогічним колективом дошкільного відділення з підготовки старших дошкільників до вступу до школи. У 2020 році підуть до 1-х класів 22 дитини. Для здійснення освітнього процесу з дітьми в дошкільному відділенні закладу створено відповідні умови: обладнано музичну залу, 4 групових приміщення, які оснащено сучасними дитячими меблями та ігровим обладнанням.

На наступний навчальний рік завданням дошкільного відділення стане створення методичного кабінету та кабінету психологічної служби. Протягом 3-х років порушується клопотання перед Сумською міською радою щодо виділення коштів на облаштування у дошкільному відділенні спортивної зали. Територія дошкільного відділення огорожена, озеленена та зонована для організації розвивального простору дошкільних груп.

Коли освіта перестає відповідати на сучасні виклики, це завдає збитки практично в усіх сферах суспільного життя. Тому *реформа школи* – це

проектування майбутнього України, основа формування нового мислення майбутнього покоління. Завдання НВК № 16 як сучасного закладу загальної середньої освіти – забезпечити рівний доступ до якісної освіти дітям мікрорайону Добровільний. Освітні інновації, закладені в Концепції Нової української школи, підтримані Національною радою реформ при Президентові України, є першочерговим завданням для педагогів закладу.

Шкільне відділення закладу у 2019-2020 навчальному році включало: 10 класів школи I ступеня, 8 класів школи II ступеню, 2 класи школи III ступеню. Всі 20 класів навчалися в I зміну. Мова навчання – українська, в 1-11 класах вивчалася іноземна (англійська) мова, з 5 класу введено вивчення другої іноземної мови (німецької).

У зв'язку із подальшим впровадженням у закладі *інклюзивного навчання* в шкільному відділенні закладу у 2019-2020 навчальному році функціонувало 14 інклюзивних класів, у яких навчалося 46 учнів з особливими освітніми потребами (13,3 % учнів закладу), 2 групи продовженого дня, з них одна - інклюзивна.

Індивідуальною формою навчання у 2019-2020 навчальному році було охоплено 6 учнів. які навчалися у 1-В, 2-А, 4-Б, 6-А, 8-Б класах:

Кількість дітей, яким організовано індивідуальну форму навчання (крім малокомплектних класів)	Із них навчаються за програмою											Дітей з інвалідністю
	закладів загальної середньої освіти	для глухих дітей	для дітей зі зниженим слухом	для сліпих дітей	для дітей зі зниженим зором	для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату	для дітей з тяжкими порушеннями мовлення	для дітей із затримкою психічного розвитку	для дітей з порушеннями розумового розвитку	для дітей зі складними порушеннями		
6	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2

Забезпечено виконання *Закону України «Про мови»* та Державної програми розвитку і функціонування української мови. Заклад функціонує як україномовний, реалізуються заходи щодо впровадження мовного законодавства, проводиться роз'яснювальна робота серед батьків, учнів та працівників, щорічно перевіряється стан викладання української мови, працюють факультативи з української мови. У закладі створено україномовне освітнє середовище, всі працівники володіють державною мовою. Документація ведеться українською мовою, є куточки державної символіки.

Планування діяльності закладу освіти здійснювалося на основі Концепції розвитку закладу на 2017-2020 рік, річного плану роботи на 2019-

2020 навчальний рік, Освітньої програми на 2019-2020 навчальний рік, Правил внутрішнього трудового розпорядку. Заходи річного плану роботи закладу на 2019-2020 навчальний рік, в основному, виконані. Працівники своєчасно ознайомлювалися з нормативними документами. У 2020-2021 навчальному році заклад буде працювати за новими освітніми документами: Стратегією розвитку, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, Правилами поведінки, новим річним планом роботи закладу освіти на 2020-2021 навчальний рік, новою Освітньою програмою та Правилами внутрішнього трудового розпорядку.

У закладі склалась певна *система прийняття управлінських рішень*. Ведуться книги наказів (з основної діяльності, кадрових питань, адміністративно-господарської роботи) та розпоряджень, протоколи засідань (педагогічних та методичних рад, атестаційної комісії), нарад (при директорові, при заступниках директора), зборів (колективу, батьківських зібрань), інша ділова документація згідно затвердженої номендатури закладу. Адміністрація закладу мотивує і стимулює педагогів до інноваційної діяльності, ведеться моніторинг творчої активності педагогів та дітей, вивчається досвід роботи кращих учителів, забезпечується контроль за роботою структурних підрозділів. Про ефективність управлінських рішень свідчать результати: щороку зростає кваліфікаційний рівень педагогів; зміцнюється матеріально-технічна та навчально-методична база; результативність участі закладу у заходах різного рівня достатньо висока.

Забезпечено впровадження *інформаційних технологій* в управлінську діяльність: члени адміністрації Стайко О.С., Роденко С.В., Бенькалович О.М., Штика Р.О., Друшляк А.М., Сова М.Л. активно використовують інформаційно-комп'ютерні технології в інформаційно-аналітичному та довідково-статистичному забезпеченні роботи закладу; оформлюють ділову документацію, електронні плани, таблиці, звіти; створюють банки нормативно-правової документації; забезпечують комп'ютерний збір, обробку та одержання інформації; в закладі використовується статистична звітність, інформації, довідки, подання роботи у діаграмах, схемах, таблицях. У роботі бухгалтерії та бібліотеки закладу використовуються спеціальні комп'ютерні програми, всі педагогічні працівники закладу при підготовці конспектів уроків/занять та планів використовують комп'ютерні технології, працює сайт закладу, електронна пошта, заклад підключено до мережі Інтернет, створено вай-фай зону; кабінети адміністрації, бухгалтерія, бібліотека забезпечена комп'ютерами та принтерами, створено бази даних учителів та учнів, бібліотечного фонду, матеріальних цінностей закладу. Забезпечено впровадження інформаційних технологій в освітній процес: 90 % навчальних кабінетів та груп забезпечено комп'ютерами, в закладі функціонує 3 комп'ютерних класи, які підключено до мережі Інтернет; 12 класів забезпечено мультимедійним обладнанням, в 5 кабінетах встановлено інтерактивні дошки, вчителі на уроках використовують програмне забезпечення з навчальних предметів.

Адміністрацією закладу забезпечено роботу зі зверненнями громадян згідно закону України «Про звернення громадян». Директором, заступниками директора з навчально-виховної роботи, вихователем-методистом закладу протягом 2019-2020 навчального року проводився щотижневий прийом громадян згідно затвердженого наказом по закладу графіку, який було вивішено на ознайомлення на спеціальному стенді та сайті закладу, велися журнали прийому громадян. Протягом 2019-2020 навчального року членами адміністрації розглянуто 47 звернень громадян (з них 9 звернень до директора закладу). Всі звернення розглянуто вчасно, результати педагогічних розслідувань доведено до громадян.

Головною цінністю закладу освіти є педагоги, їхня фахова майстерність, творчий потенціал, креативність, інноваційність та велика любов до дітей. Адміністрація закладу дотримується норм трудового законодавства, заклад повністю забезпечений педагогічними кадрами згідно зі штатними розписами відділень. Підбір і розстановка педагогічних кадрів відповідає завданням закладу, освітній процес забезпечується у повній мірі. Якісний і кількісний склад педагогічного колективу свідчить про виважену роботу адміністрації щодо підбору кадрів. Призначення керівників гуртків, курсів за вибором, факультативів, секцій раціональне. При розподілі громадських доручень враховуються особисті якості педагогічних працівників, авторитет в колективі. Розподіл педагогічного навантаження проводиться відповідно до норм трудового законодавства, кваліфікаційної категорії, результативності та досвіду роботи педагогів. Питання розподілу педагогічного навантаження щороку розглядається на спільній нараді адміністрації та профспілкового комітету закладу, обліковується наказом та своєчасно доводиться до відома працівників. Всі педагоги були своєчасно ознайомлені з попереднім та тарифікаційним навантаженням на 2019-2020 навчальний рік, розподілено доплати згідно вимог законодавства.

Ефективність освітнього процесу значною мірою залежить від рівня підготовки педагогічних кадрів, налаштованих на активну професійно-компетентну та інноваційно-творчу роботу. Освітній рівень педагогічних працівників закладу дозволяє реалізовувати державну політику в галузі освіти у повному обсязі. Педагогічний колектив має високий фаховий рівень і складає 57 осіб, з них 52 % мають вищу та першу кваліфікаційні категорії, 21 % педагогам присвоєно педагогічні звання «учитель-методист» та «старший учитель». Всі педагоги мають вищу фахову освіту, 47 % педагогічного колективу - це молодь. Середній вік педагогічного колективу 35 років, 21 педагогічний працівник має другу вищу педагогічну освіту, 38% працівників закінчили магістратуру, з них 5 членів адміністрації. Щороку зменшується показник старіння педагогічних кадрів, зростає кількість педагогів, які мають стаж педагогічної роботи понад 20 років. При наявності вакансій відбувається працевлаштування випускників вищих педагогічних закладів. Педагогів пенсійного віку та працівників, які мають неповне педагогічне навантаження адміністрація закладу своєчасно попереджує про зміну істотних умов праці. Здійснюються заходи морального стимулювання

працівників. За багаторічну працю, високий професіоналізм у 2019-2020 навчальному році 9 педагогічних працівників нагороджено Грамотами управління освіти і науки Сумської міської ради.

Адміністрація закладу створює умови для *підвищення професійної компетенції та фахової майстерності педагогічних працівників.* Відповідно до Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», наказів по закладу проводиться системна робота щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, яка включає підвищення їх кваліфікації при Сумському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, організацію методичної роботи, самоосвіту, участь у заходах фахової майстерності різного рівня. У 2019-2020 навчальному році підвищило кваліфікацію 27 педагогічних працівників закладу, що складає 137 % від числа замовлених. Значна увага приділялась удосконаленню комп'ютерної грамотності педагогів, застосуванню інноваційних освітніх методик, технологій, програмних комп'ютерних комплексів, сучасних засобів навчання. У 2020-2021 навчальному році потрібно в плани методичних об'єднань та методичного активу ввести звіти педагогів після курсової підготовки, удосконалити самоосвітню роботу.

Атестація педагогічних працівників у 2019-2020 навчальному році проводилася відповідно до вимог Типового положення про атестацію педагогічних працівників (зі змінами), наказів по закладу та базувалася на принципах відкритості, колегіальності, гуманного ставлення до працівника, об'єктивності та системності оцінювання його педагогічної діяльності. У закладі є нормативно-методична документація, яка регламентує проведення атестації, складено Перспективний план атестації та курсової перепідготовки педагогічних працівників КУ СНВК № 16 СМР. Адміністрацією закладу вчасно складаються списки учителів, які підлягають черговій атестації; згідно річного плану проводяться засідання атестаційної комісії, створюються сприятливі умови для проведення атестаційного процесу, проводяться Тижні педагогічної майстерності. За результатами атестації педагогічних працівників 2020 року: 1 - відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічному званню «старший вчитель», 2 - присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», 1 - присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», 1 - присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії».

Методична робота у 2019-2020 навчальному році в цілому була результативною та організовувалася відповідно до річного плану роботи закладу та планів методичної ради та здійснювалась на діагностичній основі з урахуванням аналізу роботи закладу та підсумків методичної роботи за минулий навчальний рік. Про це свідчить підвищення рівня професійної компетентності педагогів, участь учителів у міських професійних конкурсах, активне застосування учителями науково-педагогічних знань, передового педагогічного досвіду, інноваційних освітніх технологій в освітньому процесі, залучення до науково-дослідницької роботи, друк методичних матеріалів в

педагогічній пресі, набуття учнями предметних компетентностей, удосконалення їхніх моральних якостей та рівня вихованості. Колективним органом, який здійснював керівництво та координування методичної роботи в закладі, була науково-методична рада, яка забезпечувала системність, цілісність та послідовність методичної роботи.

У 2019-2020 навчальному році педагогічний колектив закладу завершив п'ятирічний цикл роботи над *єдиною науково-методичною проблемою* «Забезпечення рівного доступу учнів до якісної освіти на основі дитиноцентризму шляхом підвищення їх соціалізації та адаптації до життя в інформаційному середовищі», була проведена підсумкова науково-методична конференція 29.05.2020 року. Обрана нова науково-методична проблема комунальної Установи Сумський навчально-виховного комплексу №16 імені Олексія Братушки «Сумська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради на 2020-2024 роки «Формування творчої, успішної, патріотичної особистості шляхом організації рівного доступу до якісної освіти, використання інноваційних педагогічних технологій в умовах педагогіки партнерства». Педагогічні працівники протягом навчального року спрямовували свою роботу на вдосконалення й осучаснення системи освітньої роботи, модернізацію змісту та форм методичної роботи, організацію та участь у проведенні методичних заходів в закладі – це перші етапи міських конкурсів фахової майстерності, засідання методичних об'єднань, методичного активу, творчих та динамічних груп, педагогічної та науково-методичної ради. Учителі шкільного відділення Стайко О.С., Рогачова Г.М., Бондаренко С.М., Роденко С.В., Охріменко В.О., Дещенко Л.Г., Діденко Н.Л., Глова О.А. у своїй діяльності використовували інноваційні та інші сучасні технології. З метою формування інтересу учнів до вивчення навчальних предметів з вересня 2019 року по березень 2020 року в закладі проводилися предметні методичні та тематичні тижні. Протягом 2019-2020 н.р. педагоги брали участь у міських *конкурсах фахової майстерності*: Всеукраїнський конкурс «Учитель року - 2020» лауреатами міського етапу стали Глова О.А., Друшляк А.М., у міському методичному фестивалі «Територія творчості» вчителі Охріменко В.О., Марченко Н.М.. До роботи у складі журі ІІ-ІІІ етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад залучалися вчителі: географії Бондаренко С.М., математики Охріменко В.О., хімії Глова О.А., історії та правознавства Роденко С.В., правознавства Друшляк А.М., української мови та літератури Рогачова Г.М., математики Діденко Н.Л.

У 2019-2020 навчальному році на базі закладу проведено відкриті методичні заходи: обласний семінар директорів навчально-виховних комплексів «Організація роботи навчально-виховного комплексу» (24.10.2019), міський семінар заступників директорів з навчально-виховної роботи «Організація інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти» (18.12.2019), обласний науково-методичний семінар-практикум «Моделювання уроків української мови та літератури в класах з інклюзивним навчанням» (12.03.2020).

У наступному навчальному році методична робота з педагогічними працівниками буде удосконалюватися у напрямку розробки власних методичних програм курсів за вибором, факультативів, гуртків, електронних продуктів, створення власних сайтів та блогів педагогів, широкого впровадження платформ дистанційного навчання з використанням єдиної державної електронної бази з питань освіти, оновлення матеріально-технічної бази та навчального обладнання кабінетів школи I-III ступенів.

Педагогічні працівники у 2019-2020 навчальному році поширювали власний педагогічний досвід через друк робіт у фахових періодичних виданнях (таблиця 1).

Таблиця 1.

№ з/п	ПІБ учителя	Посада	Назва статті, методичної розробки	Назва та номер видання
1	Стайко О.С.	Директорка закладу, аспірант СДПУ ім. А.С. Макаренко	Організаційні засади створення інклюзивного освітнього середовища в умовах навчального закладу»	Збірник матеріалів V Міжнародно - практичної конференції «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі».
2	Глова О.А.	Вчитель хімії	«Інклюзивна освіта та її переваги»	Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа Педагогіка Здоров'я» кафедри мбофкСумДПУ ім. АС. Макаренка. Том. 1. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019 С. 8-11
3	Друшляк А.М.	Вчитель історії	«Реалізація процесу соціалізації учнів з особливими освітніми потребами в освітніх закладах»	«Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка»- Збірних наукових матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції – Том I-2019 р.- 397с.
4	Сидорова Л.Г.	Вчитель початкових класів	«Практичне застосування освітньої технології спільного викладання вчителя та асистента вчителя в інклюзивному класі»;	«Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка»- Збірних наукових матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції – Том I-2019 р.- 397с.
5	Прилепа В.А.	Асистент вчителя	«Використання інформаційно-комунікаційних технологій в роботі вчителя логопеда	«Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка»- Збірних наукових матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції – Том I-2019 р.- 397с.
6	Лазницький М.С.	Асистент вчителя	«Команда психолого-педагогічного супроводу та її роль у	«Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка»- Збірних наукових матеріалів VI

			навчально-виховному процесі дитини з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти».	Міжнародної науково-практичної конференції – Том I-2019 р.- 397с.
--	--	--	---	---

Приділялася належна увага роботі з *молодими та малодосвідченими спеціалістами*. Під керівництвом заступника директора з навчально-виховної роботи Друшляка А.М. у закладі працювала Школа молодого вчителя, завдання якої - надання необхідної методичної допомоги малодосвідченим педагогічним працівникам шкільного відділення Сидоровій Л.Г., Власенко М.О., Чижиченко І.О. в оволодінні методикою викладання навчальних предметів, розвитку вмінь використовувати у роботі досягнення сучасної психолого-педагогічної науки. В роботі із малодосвідченими педагогами використовується наставництво, робота у методичних об'єднаннях. З метою надання методичної допомоги малодосвідченим учителям у подоланні труднощів, які виникають під час освітнього процесу, у закладі працювала «Школа взаємонавчання» (керівник Завиленкова В.І.), робота якої була спрямована на розвиток професійної компетентності, творчих здібностей малодосвідчених педагогів. Заступнику директора з навчально-виховної роботи Друшляку А.М. у 2020-2021 навчальному році потрібно спрямувати методичну роботу на реалізацію I етапу нової методичної проблеми закладу; удосконалити роботу щодо поширення передового педагогічного досвіду шляхом друку матеріалів у фахових виданнях; активізувати упровадження інноваційних технологій у освітній процес, орієнтованих на підвищення якості та результативності освітнього процесу; виконання методичних рекомендацій МОН України щодо викладання навчальних предметів; забезпечення впровадження Державних стандартів загальної середньої освіти; здійснення якісної підготовки учнів до всеукраїнських учнівських олімпіад, ДПА та ЗНО; підвищення професійної майстерності, академічної доброчесності та педагогічної етики педагогів, тощо.

Протягом 2019-2020 навчального року члени адміністрації та педагоги брали участь у методичних заходах різного рівня: XI Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти» (жовтень 2020 р.), де за результатами рейтингового конкурсу нагороджено золотою медаллю та дипломом в номінації «Сучасний вектор розвитку інклюзивної освіти в Україні» (Стайко О.С.), V Міжнародно-практична конференція «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі» (Стайко О.С.), IV Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання охорони праці, здоров'язбереження та реалізація інклюзивної освіти в умовах сучасної школи» (Бондаренко С.М.), IV Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Арт-терапевтичні технології у здоров'язбережувальній діяльності сучасних закладів освіти» (Бенькалович О.М., Ващенко В.С.), VI Міжнародна науково-практична конференція «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка» (Прилепа В.А., Друшляк А.М., Сидорова Л.Г., Прилепа В.А.),

V науково-методична сесія фізико-математичного фестивалю «актуальні питання фізико-математичної освіти « в рамках концепції «Нова українська школа» (Діденко Н.Л., Охріменко В.О., Астапова Н.В.), участь у підготовці та проведенні 12-го міського географічного конкурсу «Еверест» (Бондаренко С.М.), обласна, міська творча група вчителів географії, вчитель географії Бондаренко С.М., міська динамічна група вчителів правознавства, вчителі правознавства Роденко С.В., Друшляк А.М., міська динамічна група вчителів хімії, вчитель Глова О.А.

З 12 березня 2020 року, внаслідок оголошення Всеукраїнського карантину, шкільний підрозділ закладу розпочав працювати у дистанційному режимі. Освітній процес в синхронному режимі відбувався на платформі «Google Classroom», зав допомогою Viber, також на сайті закладу педагогічні працівники розміщували короткий зміст матеріалу уроку та завдання. З квітня по травень 2020 року вчителі закладу Роденко С.В., Рогачова Г.М., Глова О.А., Базилева С.А., Астапова Н.В., Друшляк А.М. працювали по розробці поурочних планів-конспектів та презентаційна сайті управління освіти і науки Сумської міської ради.

Відповідно до Указу Президента України «Про Програму роботи з обдарованою молоддю», Концепції Державної програми роботи з обдарованою молоддю, наказів управління освіти і науки Сумської міської ради, у 2019-2020 навчальному році була організована робота з *обдарованими учнями*. Проведена робота щодо виявлення та підтримки талановитої молоді, створення умов для розвитку індивідуальних здібностей учнів. В школі I-III ступенів організовано роботу курсів за вибором, факультативів та індивідуальних занять з навчальних предметів. Створено банк даних «Обдарованість» закладу. Заступниками директора з навчально-виховної роботи Роденко С.В., Бенькалович О.М. проводився моніторинг участі педагогів та учнів закладу в *освітніх заходах*. Так, учні шкільного відділення брали участь в I-II турах всеукраїнських учнівських олімпіад з біології (Погорельченко Герман, 8-А клас, VI місце, вчитель Бондаренко С.М., Кривошеєв Ярослав 11-А клас, VII місце, вчитель Глова О.А.), правознавства (Марченко Андрій, 9-А клас, XI місце, вчитель Друшляк А.М.), історія (Сова Єлизавета 11-А клас, XII місце, вчитель Друшляк А.М.), географія (Клімов Теодор, 8-А клас, XII місце, вчитель Бондаренко С.М.), математика (Шуваєв Богдан, 7-А клас, XIII місце, вчитель Охріменко В.О.). Учні закладу були активними учасниками *інтерактивних конкурсів* та ігор у 2019-2020 навчальному році. У 2020-2021 навчального року заступнику директора Роденко С.В. потрібно активізувати науково-експериментальну роботу учнівського наукового товариства та активніше залучати учнів 8-11 класів до роботи у МАН.

У закладі існує ефективна система обліку *відвідування учнями закладу*. Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», заступниками директора з навчально-виховної роботи Бенькалович О.М., Штикою Р.О., Роденко С.В. здійснювався моніторинг стану відвідування закладу учнями 1-4, 5-7. 811 класів навчальних занять, проводилися перевірки

шкільної документації (журнал обліку відсутніх учнів, класних журналів, журналів груп продовженого дня, медичних довідок, письмових пояснень батьків). Спільно із соціальним педагогом проводилися рейди всеобучу, профілактичні рейди «Урок», стан відвідування учнів аналізувався на батьківських зборах, нарадах при директорові, нарадах при заступниках директора, у підсумкових наказах. Чергові вчителі щоденно вели облік відвідування учнями закладу у спеціальному журналі. Класні керівники здійснювали облік відвідування занять учнями класу на сторінці «Зведений облік відвідування» у класних журналах. Черговий адміністратор щоденно контролював відвідування учнями занять, перевіряв журнал обліку відвідування шкільного відділення. Щомісяця на нарадах при заступнику директора аналізується стан відвідування учнів.

Порівняно з показником минулого навчального року (91,3%) відсоток відвідування учнями закладу за 2019-2020 навчальний рік збільшився на 4,3%. Профілактика пропусків без поважних причин є важливою складовою освітнього процесу. Найбільша кількість пропущених занять учнів: 7-А класу, класний керівник Охріменко В.О. та 10-А класу, класний керівник Діденко Н.Л., що свідчить про недостатню роботу зазначених класних керівників із батьками та учнями класів. У закладі навчається 2 учні, схильних до пропусків занять без поважних причин. Соціальним педагогом Суворовою С.В. проводилася роз'яснювальна робота з учнями та батьками на засіданнях ради профілактики, налагоджена співпраця з даного питання із службою у справах дітей, ювенальною превенцією. У 2020-2021 навчальному році заступникам директора Бенькалович О.М., Штиці Р.О., Роденко С.В. потрібно підвищити контроль за відвідування учнями закладу, забезпечити персональну відповідальність класних керівників за роботу із профілактики пропусків уроків учнями класів без поважних причин, посилити роботу із важковиховуваними учнями. Дані про пропуски навчальних занять 5-11 класів у порівнянні з 2018-2019 навчальним роком наведено в таблиці 2:

Таблиця 2.

Клас	2018-2019	4А	5А	5Б	6А	7А	7Б	8А	8Б	9А	10А	11А
	2019-2020	5А	6А	6Б	7А	8А	8Б	9А	9Б	10А	11А	
Кількість пропущених уроків учнями 5-11 класів	2018-2019 2019-2020	- 2047	1470 1486	1578 1507	3262 2062	1952 1182	1534 1815	1826 1242	565 1110	3730 1721	1702 963	1735 -
Із них по хворобі	2018-2019 2019-2020	- 1297	711 782	593 732	1444 940	1513 745	807 952	1537 978	490 655	1820 658	893 500	1231 -
Поважна причина	2018-2019 2019-2020	- 750	759 704	985 775	1667 1045	439 437	727 863	289 264	1075 455	1820 808	809 463	504 -

Аналізуючи результативність освітнього процесу за 2019-2020 навчальний рік можна відзначити позитивні тенденції. Так, за останні роки зростає якість знань та кількість учнів з високим рівнем навчальних досягнень учнів зростає, відсутні учні з початковим рівнем знань (таблиця 3).

Таблиця 3.

	2016-2017	2017-2018н.р.	2018-2019	2019-2020
Усього учнів	253	272	306	347
Не атестовано	0,5% (по хв.)	-	-	-
Мають початковий рівень навчальних досягнень	3%	4%	1,8%	-
Мають високий рівень навчальних досягнень	3%	2,6%	4,5%	8,5%
Мають достатній рівень навчальних досягнень	33%	27%	25,1%	20,5%
Якість знань	28%	29,4%	34,1%	37%

За підсумками 2019-2020 навчального року на високому рівні навчався 21 учень 1-11 класів.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту», з метою отримання повної, об'єктивної інформації про освітній процес і його результативність, відповідно до річного плану закладу в зв'язку з розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про переведення єдиної державної системи цивільного захисту у режим надзвичайної ситуації» від 25 березня 2020 року № 338-р, наказу Міністерства освіти і науки України № 463 від 30.03.2020 року «Про звільнення від проходження державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти, у 2019/2020 навчальному році», наказу по закладу від 29.05.2020 року № 70-ОД «Про виконання рішень педагогічної ради від 29.05.2020 року» було звільнено від проходження державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти.

Заступниками директора з навчально-виховної роботи Бенькалович О.М., Штикою Р.О., Роденко С.В. було проаналізовано навчальні досягнення учнів 1-4, 5-7, 8-11 класів за 2019-2020 навчальний рік за дистанційним навчанням, підсумки представлені у довідках до наказів по закладу. Робота, яка проводилась вчителями закладу протягом 2019-2020 навчального року, сприяла розвитку навчальних здобутків учнів, формуванню предметних компетенцій, розвитку нахилів та інтересів.

У школі I ступеня у 2019-2020 навчальному році навчалось 176 учнів. Перед початковою школою, відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти, стоїть завдання впровадження компетентнісного підходу в навчально-виховний процес початкової школи, розробка навчально-методичного забезпечення щодо формування ключових компетентностей молодших школярів. Класоводи 1-4 класів активно впроваджували інновації, вдосконалювали професійну майстерність. Створювали умови для розвитку і самореалізації учнів, організовували

навчально-пошукову, дослідницьку діяльність учнів, здійснювали індивідуальний підхід для створення ситуації успіху у кожного учня, розкриття творчих здібностей: навичок майстерності, ораторського мистецтва, гармонізування відносин дитини з навколишнім світом, навичок спілкування і колективної творчості; виховання патріотичних почуттів, стійкої громадянської позиції, використання сучасних комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі, що сприяє формуванню та розвитку ключових компетентностей учнів.

Закінчився другий навчальний рік впровадження Концепцією Нової української школи та нового Державного стандарту. Вчителі, які працювали у 1-2 класах за концепцією НУШ пропонували дітям різноманітні прийоми, які прискорюють, урізноманітнюють, полегшують процес навчання та роблять його цікавим та захоплюючим. Практикували ранкові обговорення у колах, запитували, досліджували, творили, розв'язували, інтерпретували та дебатували, тому що учні, які мислять критично, зазвичай навчаються з інтересом. Звертаючи увагу не лише на сьогоднішній день, але й на те, як змоделювати завтрашній. Вчителі – початківці працюють на перспективу: намагаються створити умови для розвитку кожної дитини, здатної самостійно розв'язувати будь-які життєві проблеми. Тож діти зближуються і не бояться один одного – у таких умовах, як показала практика, знання засвоюються легко і, зокрема, учні вчать ся спілкуватися та мислити критично. У початковій школі у 1-2-х класах оцінювання здійснювалося вербально. Учні перших класів, відповідно наказу МОН України № 924 від 20.08.2018 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого та другого класу у Новій Українській школі», наприкінці року отримали свідоцтво досягнень як завершальне (підсумкове) оцінювання рівня навчальних досягнень. В 3-4-х класах було запроваджено стимулюючу систему оцінювання. В новому навчальному році в заклад прийдуть 50 учнів 1-х класів, що на 5 % більше, ніж торік. У зв'язку зі змінами пріоритетів розвитку початкової освіти, зумовленими реформуванням системи загальної середньої освіти адміністрація закладу здійснює підготовку відповідно Концепції Нової Української школи, створює в класних кімнатах майбутніх 1-х класів сприятливі умови освітнього середовища із сучасними меблями, мультимедійним забезпеченням, виділенням зон класних кімнат, тощо. Аналіз рівня навчальних досягнень школярів 1-4 класів у 2019-2020 навчальному році свідчить про те, що навчальні програми з навчальних предметів виконано. Але вимушене дистанційне навчання у II семестрі 2019-2020 навчального року стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: педагогів, учнів та батьків. Вчителями початкових класів було організовано якісне навчання з використанням цифрових технологій. Педагоги надихали й мотивували своїх учнів, планували індивідуальні графіки своєї роботи, визначали базові інструменти та платформи; знайомили батьків та учнів зі складеним графіком онлайн-зустрічей, створювали групи або спільноти з учнями в зручному месенджері, виробляли алгоритми освітніх дій.

На кінець 2019-2020 навчального року у школі I ступеня навчалось 176 учнів. Програмовий матеріал з української мови та читання, математики, інформатики, природознавства, англійської мови учні засвоїли переважно на достатньому рівні. Реалізовано Державний стандарт початкової загальної освіти. Аналіз навчальних досягнень учнів 1-4 класів за 2019-2020 н.р. показав, що якість знань школи I ступеня становить 82%. Цей показник у порівнянні з попереднім навчальним роком збільшився на 12%. Звертає на себе увагу той факт, що збільшилась кількість учнів, які навчаються на високому та достатньому рівнях.

Педагоги початкової школи добре обізнані з вимогами державного стандарту початкової базової загальної освіти, програмами, узгоджують свою діяльність із рекомендаціями Міністерства освіти і науки щодо викладання предметів, забезпечують базовий рівень навчальних досягнень з предметів, які викладають. Урокам властиві різноманітна типологія, застосування сучасних методів і прийомів навчання, належна організація для самонавчання, саморозвитку школярів. У процесі викладання вчителі постійно працюють над розвитком розумових здібностей учнів, їх логічного та критичного мислення, здійснюючи особистісно - зорієнтований підхід до навчання. Використовують в роботі інтерактивні форми і методи (вчителі початкових класів Завиленкова В.І., Ващенко В.С., Аленіна В.В., Дещенко Л.Г., вчитель англійської мови Штика Р.О. Пропонують випереджувальні завдання, впроваджують на уроках дослідницьку діяльність Фещенко Л.Т., Марченко Н.М., Хлобощина В.В. та вчитель англійської мови Губар О.М. Розвивають комунікативні компетенції у спеціальних класах вчителі Бенькалович О.М., Сидорова Л.Г.

Статистичні дані результатів освітнього процесу школи I ступеня за 2019-2020 навчальний рік висвітлені у таблиці 4. У порівнянні з минулим роком збільшилась кількість учнів, які навчаються на високому і достатньому рівнях: 3-А клас – на 4 %, 3-Б клас – на 3%, 4-А клас – на 3% , 4-Б клас – на 2%, відповідно збільшився показник високого рівня навчальних досягнень учнів (таблиця 5).

Таблиця 4.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019 -2020
Мають високий рівень навчальних досягнень	3-4%	3-6%	1-2%	4-5%	15-16%
Мають достатній рівень навчальних досягнень	65-67%	68-69%	69- 70%	75-80%	82 – 85%

Провідним принципом сучасної освіти визначено дитиноцентризм, що передбачає навчання й виховання учня з максимальним урахуванням його здібностей, із задоволенням індивідуальних освітніх потреб.

Таблиця 5.

Клас	Навчальний рік	К-ть учнів		Рівень компетентностей							
				Початковий		Середній		Достатній		Високий	
3-А / 4-А	2016-2017	27		-	-	10/38%		13/48%		4/14%	
3-А / 4-А	2017-2018	22	24	-	-	9/41%		12/54%		11/43%	4/16%
3-А / 4-А	2018-2019	22	25	-	-	9/41%		12/48%		13/52%	-
3-А, 3-Б / 4-А / 4-Б	2018-2019	21	22	-	-	8/37%	9/38%	11/58%	14/15%	3/12%	2/10%
3-А / 3-Б / 4А / 4Б	2019-2020	46	32	-	-	24/46%		16/38%		7/16%	
							14/45%		12/39%		6/16%

Як свідчать психолого-педагогічні характеристики, класні колективи початкової школи мають достатній навчальний потенціал, демонструють позитивну навчальну мотивацію. Вчителям початкових класів у 2020-2021 навчальному році необхідно урізноманітнювати прийоми та методи навчання, зацікавити здобувачів освіти, планувати свою діяльність на уроках таким чином, щоб навчальним процесом були охоплені всі учні класу. Аналіз академічної успішності учнів школи I ступеня із базових дисциплін поданий в таблиці 6.

Таблиця 6.

Всього на кінець 2019 – 2020 н.р.	Назва предмету державного компоненту	Рівень компетентності								н/а		% якість знань
		I початок		II середній		III достатній		IV високий				
		К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	
79	Українська мова	-	-	20	31	34	33	25	20	-	-	84
79	Літературне читання	-	-	26	31	22	38	25	24	-	-	93
79	Англійська мова	-	-	32	40	38	37	19	24	-	-	72
79	Математика	-	-	38	51	54	38	16	20	-	-	53
79	Природознавство	-	-	12	34	19	40	15	31	-	-	95

У 2019-2020 навчальному році 27 учнів навчалися у 9-х класах та отримали свідоцтва про базову середню освіту.

Виконання навчальних планів і програм - один із найважливіших критеріїв забезпечення ефективності освітнього процесу, якості знань, умінь і навичок учнів закладу. За результатами системного вивчення календарних планів вчителів, записів у класних журналах, перевірки контрольних зошитів, співбесід з педагогами встановлено, що навчальні програми з усіх предметів за 2019-2020 навчальний рік в школі I-III ступенів виконано. Як свідчать психолого-педагогічні характеристики, більшість класних колективів мають

середній та достатній навчальний потенціал, демонструють позитивну навчальну мотивацію. Аналіз *рівня навчальних досягнень* за 2019-2020 навчальний рік узагальнений у таблиці 7.

Таблиця 7.

	2018-2019	2019-2020	2017-2018	2019-2020	2018-2019	2019-2020	2018-2019	2019-2020	2018-2019	2019-2020
Клас	К-ть учнів	Рівень компетентностей								
		Початковий		Середній		Достатній		Високий		
5-А		25	-	-		18-72%		8-24%		1-4%
5-А	15		-	-	10-67%		5-33%		-	
6-А		17	-	-		12-70%		5-30%		-
5-Б	15		-	-	11-73,2%		3-20,1%		1-6,7%	
6-Б		15	-	-		11-73%		4-27%		-
6-А	22		-	-	12-55%		10-45%		-	
7-А		20	-	-		16-80%		2-10%		2-10%
7-А	21		-	-	14-66,7%		4-19,0%		3-14,3%	
8-А		20	-	-		13-65%		3-15%		4-20%
7-Б	19		-	-	17-89,5%		2-10,5%		-	
8-Б		18	-	-		14-78%		4-22%		-
8-А	14		-	-	10-71,3%		4-28,7%		-	
9-А		14	-	-		9-64%		5-36%		-
8-Б	13		1-8,3%	-	10-76,4%		2-15,3%		-	
9-Б		13	-	-		10-77%		3-23%		-
9-А	20		-	-	11-55%		9-45%		-	
10-А		17	-	-		10-59%		6-35%		1-6%
10-А	12		-	-	9-75%		3-25%		-	
11-А		12	-	-		8-66,7%		4-33,3%		-

Майбутнє України - за поколінням, що сьогодні опановує уроки життя в закладі загальної середньої освіти, якість якого залежить від рівня розвитку життєвої компетентності. Неможливо реалізувати завдання освіти без поліпшення матеріально-технічної бази закладу, якості освітнього процесу, її змісту, чітко визначеного Державними стандартами. Якість викладання навчальних дисциплін визначається рівнем особистісних досягнень кожного учня відповідно до Державних стандартів, педагогічною майстерністю педагогічних працівників, наявною навчально-матеріальною базою. Придбано 2 ноутбуки, 2 ламіноватори, 2 принтери, меблі та матеріали для кабінетів Нової Української школи.

Результативність спільної роботи педагогів та школярів зроблено на основі аналізу за роками рівня навчальних досягнень учнів всіх класів з урахуванням рівня навчальних можливостей учнів. Безумовно, не всі учні володіють навичками самореалізації, вміють підпорядковувати власні цілі, інтереси і поведінку навчанню. У більшості класів закладу навчаються учні з особливими освітніми потребами, соціально-незахищених категорій та з неповних сімей, які потребують особистісно-зорієнтованої взаємодії, диференційованого, іноді індивідуального підходу на уроці та в позаурочній

діяльності. Аналіз академічної успішності учнів 5-11 класів із базових дисциплін поданий в таблиці 8.

Таблиця 8.

Всього на кінець року 396	Назва предмету державного компоненту	Рівень компетентності								% якості знань (III, IV, с.б.)
		I початковий		II середній		III достатній		IV високий		
		К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	
171	Українська мова	-	-	101	59,6	59	33,7	11	6,7	40,7-6,1
171	Українська література	-	-	80	46,9	72	42,5	19	10,6	52,8-6,7
162	Зарубіжна література	-	-	49	30,2	70	43,2	43	26,6	69,8-7,3
166	Англійська мова	-	-	93	53	52	34	20	13	47-6,5
74	Німецька мова	-	-	44	59,5	22	29,7	8	10,8	40,5-6,5
86	Математика	-	-	49	57	29	34	8	9	43-6,4
85	Алгебра	-	-	56	66	23	27	6	7	34-6,2
85	Геометрія	-	-	55	67	21	25	7	8	33-6,3
114	Фізика	-	-	59	51,8	39	34,2	16	14	49,2-6,8
12	Астрономія	-	-	5	41,7	4	33,3	3	25	58,3-7,9
171	Інформатика	-	-	57	33,3	91	53,2	23	13,5	66,7-7,3
145	Історія України	-	-	61	42	61	42	23	16	58-6,7
132	Всесвітня історія	-	-	58	44	51	38,5	23	17,5	56-6,8
26	Правознавство	-	-	4	15,8	15	55,7	7	28,5	84,2-8,6
12	Громадянська освіта	-	-	6	50	4	33,3	2	16,7	50-7,1
146	Біологія	-	-	60	41,1	69	47,3	17	11,6	58,9-7,2
142	Основи здоров'я	-	-	30	21,1	82	57,8	30	21,1	78,9-7,8
25	Природознавство	-	-	13	52	11	44	1	4	48-6,5
146	Географія	-	-	46	45,2	67	45,9	13	8,9	54,8-6,9
114	Хімія	-	-	57	50	39	34,2	18	15,8	50-7
142	Трудове навчання	-	-	36	25,4	70	49,3	36	25,3	74,7-7,7
171	Фізична культура	-	-	25	16,1	74	47,4	57	36,5	84-8,6
76	Музичне мистецтво	-	-	16	21	30	39,5	30	39,5	79-8,3
64	Мистецтво	-	-	27	42,2	20	31,8	17	26	57,8-7,5
29	Захист Вітчизни	-	-	1	3,4	22	75,9	6	20,7	96,6-8,5
78	Образотворче мистецтво	-	-	12	15,4	43	55,1	23	29,5	84,68,3

У закладі забезпечено навчання учнів на різних формах організації навчання – колективній та індивідуальній, в межах класної системи впроваджено інклюзивне навчання.

У 2019-2020 навчальному році відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 року № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», Концепції розвитку інклюзивного навчання було відкрито 14 інклюзивних класів (1-А, 1-Б, 2-А, 2-Б, 3-Б, 4-А, 4-Б, 5-А, 6-Б, 7-А, 8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б), де організовано інклюзивне навчання 43 учням з особливими освітніми потребами. На кожну дитину інклюзивного навчання сформовано папку документів, які є підставою для організації інклюзивного навчання.

Враховано нормативні документи щодо надання додаткових годин учням для проведення занять із корекції фізичного та (або) інтелектуального розвитку. Організована співпраця з батьками учнів з особливими освітніми потребами: проводилося анкетування, співбесіди, вивчалися відгуки про якість організації освітнього процесу їх дітей. В закладі створений банк даних дітей з особливими освітніми потребами, що містить документи, які необхідні для організації інклюзивного навчання. В закладі працює логопед, інструктор лікувальної фізкультури, практичний психолог, реабілітолог.

Щороку проводиться перепідготовка педагогічних кадрів для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Станом на вересень 2019 року курсову перепідготовку пройшло 5 педагогів. Налагоджено методичну співпрацю із кафедрою інклюзивного навчання СОШПО та Сумського державного педагогічного університету А.С. Макаренка, викладачі яких проводять на базі закладу методичні заходи (семінари, консультативні пункти, круглі столи, методичні порадики) з інклюзивного навчання.

Заклад забезпечений навчально-методичними посібниками, наочно-дидактичними та індивідуальними технічними засобами для впровадження інклюзивного навчання на 90%. В лютому 2020 року заклад отримав іфд Сумської міської ради новий автобус, який спеціально обладнаний підйомником для дітей з ООП.

Створено умови для здійснення комплексного процесу забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх класах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей. Система освітньої роботи закладу приведена у відповідність до освітніх потреб дітей з особливими потребами. Освітній процес в інклюзивних класах здійснюється відповідно до рекомендацій ІРЦ, індивідуальних програм розвитку учнів з особливими освітніми потребами, індивідуальних навчальних планів, складених на основі типових планів спеціальних загальноосвітніх закладів із урахуванням годин робочих навчальних планів закладу, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами. Вчителі закладу інтегрують навчальний матеріал так, щоб учні з різним станом інтелектуального розвитку вивчали близьку за змістом тему, але на тому рівні засвоєння, який доступний для кожного учня. Простежується позитивний мікроклімат на уроках та на перервах, сформовано активне міжособистісне спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями. Застосовується особистісно-зорієнтований підхід до навчання даної категорії учнів з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою. Протягом навчального року

проводяться психолого-педагогічні консилиуми з питань супроводу учнів інклюзивної форми навчання.

З учнями з особливими освітніми потребами проводилася системна корекційно-розвиткова та виховна робота. Діти залучені до позашкільної роботи з урахуванням їх інтересів, нахилів, здібностей, побажань, віку, індивідуальних особливостей пізнавальної діяльності та стану здоров'я. У освітній процес інклюзивних класів впроваджуються корекційно-розвиткові педагогічні технології, технології освітньої та виховної інтеграції, мейнстримінгу, здоров'язберігаючі технології, тощо.

Здійснюється соціально-психологічний та педагогічний супровід учнів інклюзивного навчання. Працівниками психологічної служби складено банк учнів з особливими освітніми потребами, оформлено індивідуальні картки, індивідуальні програми соціально-психологічного супроводу, психологічні характеристики, індивідуальні програми розвитку, індивідуальні навчальні плани, матеріали психолого-педагогічних консилиумів.

Для забезпечення якісного супроводу у 2019-2020 навчальному році учнів з особливими освітніми потребами введено у кожному інклюзивному класі по одній ставці асистента вчителя згідно вимог, покращується забезпечення закладу навчально-методичною та наочно-дидактичними посібниками, індивідуальними технічними засобами навчання.

Для створення оптимальних умов навчання для дітей з особливими освітніми потребами із затримкою психічного розвитку, в межах співпраці із Сумським реабілітаційним навчально-виховним комплексом № 34, з 2018 року у закладі запроваджено інтегроване навчання, а саме розпочато щорічне відкриття окремих спеціальних класів для цієї нозології дітей. У 2019-2020 навчальному році було відкрито 1-В (спеціальний) клас, за рахунок державної субвенції обладнано спеціальну класну кімнату.

У 2019-2020 навчальному році в закладі здійснювалася *виховна робота* зі здобувачами освіти. Педагогічний колектив закладу освіти працював над єдиною виховною проблемою «Виховання самодостатньої життєво грамотної, духовно збагаченої особистості, яка здатна реалізувати свої потенціальні можливості за будь-яких умов» (4 рік). У шкільному відділенні було організовано гуртки та факультативи виховного спрямування, проводилися виховні місячники та тижні, огляди художньої самодіяльності, спортивні змагання, конкурси, акції, фестивалі, виставки. В закладі реалізується програма «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів», ключовим питанням якої є методичне забезпечення готовності педагогічних працівників до розв'язання сучасних проблем виховання дітей та учнівської молоді. Особливої актуальності та значимості набуває на сьогодні національно-патріотичне виховання молоді. На засіданнях методичного об'єднання класних керівників здійснювався методичний супровід упровадження Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 р. № 743-р щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки. Особливу увагу класні

керівники приділяли вихованню в учнів поваги до державної символіки, любові до України та рідного краю, шанобливого ставлення до національних цінностей, формуванню патріотичних поглядів, дбайливого ставлення до традицій і звичаїв українського народу, вивчення бойових сторінок історії.

З метою формування моральної творчої особистості майбутнього покоління, виховання в учнів почуття краси і гармонії, творчих смаків, орієнтації молоді на здоровий спосіб життя в закладі створена мережа гуртків, клубів, ансамблів за інтересами та здібностями дітей. З метою формування здорового способу життя, розвитку спортивного туризму як ефективного способу підвищення ролі фізичної культури, підвищення рівня технічної та тактичної майстерності спортсменів, створена мережа спортивних секцій з волейболу, карате, хокею на траві. Усього гуртково-секційною роботою охоплено 100% загальної кількості учнів шкільного відділення. Крім гуртків та спортивних секцій закладу учні шкільного відділення відвідують гуртки та секції закладів позашкілля: Сумський палац дітей та юнацтва 11 учнів; дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ, Авангард, СДЮШОР, Динамо) 28 учнів; музичні школи № 1, 2, 3 - 31 учень; ПК «Хімік» ВАТ «Сумхімпром» 8 учнів; Сумській обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю 32 учні, благодійну громадську організацію «Світоч» 16 учнів; Палац культури ПАТ «Сумське НВО» 12 учнів; СумДУ 9 учнів; художню школу ім. Лисенко 6 учнів.

Діяльність *учнівського самоврядування* закладу (під керівництвом педагога-організатора Яковенко О.М.) ґрунтувалося на принципах партнерства, демократизму, співпраці з педагогами, спільної роботи із позашкільними закладами міста: Палацом дітей та юнацтва; Палацом культури; спортивними та музичними школами; молодіжними клубами. Така співпраця стимулює ініціативу, творчість, самодіяльність учнівської молоді. Заклад підтримував тісний зв'язок з театрами міста, обласною філармонією, вищими навчальними закладами. Протягом 2019-2020 навчального року учні закладу відвідували виховні заходи Палацу дітей та юнацтва, Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії імені М.С. Щепкіна, Сумського обласного театру для дітей та юнацтва, Палацу культури ПАТ «Сумське НВО», СНАУ, філії Сумського молочного заводу тощо.

З метою попередження *асоціальних проявів* в учнівському середовищі в СНВК № 16 організовано роботу щодо посилення просвітницької діяльності з попередження правопорушень та злочинів. Здійснюється виконання плану заходів щодо профілактики правопорушень серед дітей та учнівської молоді. Забезпечується виконання наказів управління освіти і науки Сумської міської ради щодо соціального захисту та профілактики правопорушень серед дітей та учнівської молоді. Постійно оновлюється банк даних деструктивних сімей; учнів, які перебувають на внутрішкільному обліку, обліку в Службі у справах дітей, щоквартально аналізується стан злочинності та правопорушень, результати якого обговорюються на радах профілактики, нарадах класних керівників. На засідання ради профілактики закладу постійно залучаються представники ювінальної превенції.

Протягом 2019-2020 навчального року на контролі адміністрації та класних керівників знаходилося відвідування навчальних занять учнями категорії «важковиховувані», дане питання розглядалося на нарадах при директорі, засіданнях методичного об'єднання класних керівників, засіданнях Ради профілактики. В закладі затверджено плани спільної роботи з ювенальною превенцією на обласним наркологічним диспансером.

З метою здійснення якісного контролю за відвідуванням навчальних занять учнями шкільного відділення щомісяця представниками психологічної служби закладу проводилися рейди «Урок», під час яких аналізувався стан відвідування навчальних занять у 1-11 класах, запізнення, наявність у дітей шкільної та спортивної форми, наявність у класах щоденника відсутніх, а також стан ведення класними керівниками сторінок журналу «Зведений облік відвідування навчальних занять» та журналу відсутніх учнів по закладу. З метою запобігання безпритульності та бездоглядності адміністрацією та психологічною службою закладу під час осінніх, зимових, весняних канікул проводяться рейди «Канікули» та «Кинь цигарку».

Усі напрямки виховного процесу відіграють важливу роль у вихованні підростаючого покоління. Протягом 2019-2020 навчального року в закладі проводилися загальні виховні заходи: виставка-конкурс квіткових композицій «Квіти - рідному закладу», конкурс декоративно-ужиткового мистецтва «Новорічний сувенір» та «Паперові дива», «Всесвіт очима дитини»; конкурс «Збережемо ялинку разом»; конкурс новорічно-різдвяних газет, малюнків; новорічні ранки та вечори відпочинку; участь у міських конкурсах та заходах; лінійка-реквієм до дня вшанування жертв голодомору, свято першого дзвоника, свято до Дня заснування закладу, відвідування кінотеатрів, театрів. Особливо цікаво пройшли такі заходи: (у формі конкурсно-розважальної програми «Нумо, хлопці!», «Свято осіннього балу», «Посвята в козачата». Діти з великим задоволенням брали участь, дивилися виступи учасників та підтримували їх. Учні брали участь у шкільних заходах, виступах перед однолітками, де намагалися проявити свої акторські та лідерські здібності. Протягом року неодноразово проводилися благодійні ярмарки та акції, в яких брали активну участь не тільки діти, а й учителі та батьки. Прикладом таких заходів були: благодійний осінній ярмарок «Допоможемо маленькій сумчанці», новорічна благодійна акція «Миколай про тебе не забуде», весняний благодійний ярмарок до свята Масляної у рамках допомоги онкохворим дітям гематологічного відділення СОДКЛ, благодійна акція для безпритульних тварин «Мої менші друзі», постійно діюча благодійна акція «Лист — незнайомому солдаткові» «Доброго ранку, ветеране!» та ін. За підсумками 2019-2020 навчального року учні закладу зайняли наступні призові місця у міських виховних заходах:

№ з/п	Назва заходу	Рівень заходу	Зайняте місце
1	Міський конкурс-пленер «Суми-моє рідне місто». Номінація - «Пейзаж»	Міський	IV, IV

2	Міський етап обласного конкурсу відео роликів «Агенти здоров'я»	Міський	I
3	Міський етап обласного конкурсу дитячих творчих робіт присвячений захисникам Вітчизни номінація - «Оберіг»	Міський	II
4	Міська виставка-конкурс декоративно-ужиткового мистецтва «Новорічний сувенір»	Міський	I, III,
5	Міський етап обласного конкурсу літературно-музичних композицій “Молодь обирає здоров'я”	Міський	III
6	Міська виставка-конкурс декоративно-ужиткового мистецтва “Всесвіт очима дитини”	Обласний	Переможець, переможець
7	Міська виставка - конкурс новорічних композицій «Збережемо ялинки разом»	Міський	I
8	Міський конкурс декоративно - ужиткового мистецтва «Краса Божого Світу»	Міський	Переможець
9	Всеукраїнський конкурс дитячої пісенної творчості «Країна має талант»	Всеукраїнський	III
10	Всеукраїнський конкурс дитячого малюнка «Охорона праці очима дітей»	Всеукраїнський	учасник
11	Міська виставка-конкурс декоративно-ужиткового мистецтва «Паперові дива»	Міський	I, II
12	VI Міська виставка-конкурс дитячої та педагогічної творчості «Учитель-учень»»	Міський	учасник
13	VII Міський екологічний конгрес «Краса Землі у твоїх руках»	Міський	II, II
14	Міський етап Всеукраїнського фотоконкурсу «Моя Україно»	Міський	II, II
15	Міський етап Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина-Україна»	Міський	I
16	Міський конкурс плакатів «Зміна клімату – час діяти!»	Міський	учасник
17	Міський селфі-марафон «Еко стиль мого життя»	Міський	I
18	Міська освітня акція «Година Землі – 2020»	Міський	учасник

За підсумками 2019-2020 навчального року слід відзначити якісну результативну роботу педагогічних працівників Рогачової Г.М., Діденко Н.Л., Алєніної В.В., Базилєвої С.А., Шломенко В.І., Яковенко О.М. по підготовці учнів до участі у конкурсах різного рівня.

Відповідно до річного плану роботи закладу на 2019-2020 навчальний рік, з метою формування в учнів правових знань, профілактики правопорушень, проведення просвітницької роботи щодо ведення здорового

способу життя в закладі протягом 2019-2020 навчального року проведено виховні Тижні та Місячники:

- Місячник безпеки дорожнього руху, попередження дитячого травматизму, зміцнення здоров'я дітей (з 02.09 по 30.09.2019 р.);
- Тиждень правових знань (з 30.09 по 04.10.2019 р.);
- Місячник правового та соціального захисту дітей (з 01.10 по 31.10.2019 р.);
- Місячник превентивного виховання (з 01.11 по 30.11.2019 р.);
- Місячник національно-патріотичного виховання (з 02.12 по 31.12.2019 р.);
- Всеукраїнський тиждень права (з 09.12 по 13.12.2019р.);
- Тиждень толерантності (з 11.11 по 15.11.2019 р.);
- Тиждень «Порозуміймося з ВІЛ - позитивними» (з 02.12 по 06.12.2019 р.);
- Тиждень культури і мистецтва (з 27.01 по 30.01.2020 р.);
- Декада моральності (з 03.02 по 14.02.2020 р.);
- Тиждень вишуканих манер (з 17.02 по 21.02.2019 р.).

Традиційно на початку 2019-2020 навчального року в закладі було проведено Місячник безпеки руху та попередження дитячого травматизму, усі виховні заходи (бесіди, вікторини з правил дорожнього руху, конкурс малюнків, книжкова виставка) були спрямовані на роботу щодо запобігання дитячого дорожньо-транспортного травматизму, охорони дитинства.

Особливу увагу класні керівники приділяють вихованню в учнів поваги до державної символіки, вихованню любові до рідного краю, шанобливого ставлення до національних цінностей, формуванню патріотичних поглядів, дбайливого ставлення до традицій і звичаїв українського народу, вивчення бойових сторінок нашого народу. Традиційним є проведення класними керівниками виховних годин “Рідне місто моє”, “Люби і знай свій край” до Дня міста. У ході краєзнавчої роботи велика увага приділялась питанню збереження історичних пам'ятників Сумщини.

З метою вшанування ветеранів війни, визволителів м. Суми, педагогічний колектив та учнівська молодь взяли активну участь у проведенні акції «З добрим ранком, ветеран!». До Дня пам'яті та примирення і Дня Перемоги над нацизмом у Європі були підготовлені історичні хвилинки «Пам'ять жива», уроки мужності, зустрічі з ветеранами «В ім'я мого і твого життя». Належним чином була підготовлена та оформлена виставка літературних творів «Вклонімося великим тим рокам» у шкільній бібліотеці. Класні керівники провели уроки мужності з запрошенням ветеранів Другої Світової війни, учасників АТО, представників громадських організацій. Учні познайомилися із життєвим та бойовим шляхом ветеранів, слухали про бойові подвиги захисників Вітчизни, вчилися патріотизму у старшого покоління. Аналіз відвіданих заходів показав, що учні зацікавлені глибше знати історію, ближче ознайомитися із військовою справою. Організовано конкурс стіннівок для учнів 7-11 кл. на тему «Ми боролись за українську землю». Педагог-організатор Яковенко О.М. разом з учнями 9-А класу впорядкували стеллу Лізи Чайкіної.

З метою розвитку екологічної культури, формування відповідального ставлення до навколишнього середовища, розкриття зв'язків між людиною і

довкіллям, прищеплення учням трудових навичок в закладі проводилась робота з екологічного та трудового виховання. Були проведені конкурси-виставки композицій «Збережемо ялинки разом!», «Замість ялинки букет». Найкращі композиції передано до Центру еколого-натуралістичної роботи з учнівською молоддю для участі у міському етапі.

Велася соціальна робота, спрямована на захист прав дітей пільгових категорій; оновлено банк даних дітей із сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, дітей-сиріт. Забезпечено участь цієї категорії дітей у новорічних святах; 81 учня та вихованця дошкільного відділення отримали подарунки, безкоштовні білети на міські новорічні заходи. Продовжено роботу з організації майстер-класів для дітей з особливими освітніми потребами. Проведено ряд виховних заходів до Міжнародного дня інвалідів.

Члени євроклубу «Rainbow» (керівник Губар О.М.) проводили інформаційну кампанію по ознайомленню з діяльністю євроклуба з метою залучення більшої кількості дітей до списку його учасників.

З 12 березня 2020 року, з введенням карантинних заходів, виховна діяльність здійснювалася за допомогою за допомогою платформи Google Classroom та додатку Viber. Класні керівники 1-11 класів проводили щотижневі виховні години, бесіди, інструктажі. 29 травня 2020 року проведено онлайн «Останній дзвоник». 15.06.2020 року на сайті закладу розміщено випускні урочистості в режимі онлайн для випускників 9-х класів, готується відео урочистості для випускників 11 класу.

В закладі працює *психологічна служба*, яка складалася із фахового практичного психолога та соціального педагога, що становить 100 % від потреби. Протягом 2019-2020 навчального року здійснювався психолого-педагогічний супровід учнів закладу, проводилися *психолого-педагогічні консилиуми* в 1, 4, 5, 8, 10 класах, що об'єднували зусилля всіх суб'єктів освітнього процесу щодо успішного навчання й повноцінного розвитку дітей різних вікових груп та учнів інклюзивної форми навчання.

Велася робота щодо виявлення, обліку, соціального захисту *внутрішньо переміщених дітей*, у тому числі дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та інших категорій дітей, які перемістилися без супроводу законних представників з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО. Практичним психологом проведена значна робота з дітьми-переселенцями: обстежено житлово-побутові умови їх проживання та виховання; здійснено індивідуальні бесіди з батьками. Дітей, батьки яких беруть участь в операції АТО та дітей-переселенців залучено до позакласної та позашкільної виховної роботи, організовано спостереження за ними під час уроків та перерв з метою дослідження емоційного стану та налагодження міжособистісних стосунків.

З випускниками шкільного відділення проводилася активна профорієнтаційна робота. Заклад освіти співпрацює із вищими навчальними закладами міста - СНАУ, СДУ, СДПУ ім. А.С. Макаренка, СФ ХНУВС; Сумськими центрами та у професійно-технічної освіти; випускникам та їх батькам надавалися консультації, організовувалися екскурсії та спільні

профорієнтаційні заходи. На базі закладу освіти забезпечено проходження педагогічної практики студентами СДПУ ім. А.С. Макаренка. З метою соціалізації учнів шкільного відділення в сучасному світі, формування свідомої культурної та економічної поведінки у суспільстві у 2019-2020 навчальному році викладалися курси за вибором: «Фінансова культура», «Прикладна економіка», «Етика», «Фінансова грамотність».

Важливою роботою закладу є профілактика *дитячого травматизму, дотримання вимог з охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки*. У закладі працює служба охорони праці, видаються відповідні накази, проходяться навчання працівників, призначено відповідальних осіб, з 2019-2020 року до штатного розпису введено посади інженера з охорони праці та електромонтера. Забезпечено виконання учасниками освітнього процесу інструкцій з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки. Особлива увага приділяється безпечному освітньому процесу у дошкільному та шкільному відділеннях закладу. Інженер з охорони праці спільно із класними керівниками проводять вступні, повторні, позачергові та цільові інструктажі з учнями 1-11 класів, завідуючими кабінетами ведеться документація з охорони праці у кабінетах підвищеної небезпеки: № 24 трудового навчання (завідувачка Астапова Н.В.), № 29 природничих дисциплін (фізики, хімії, біології) завідувачка Глова О.А., № 10 інформаційних технологій (завідувачка Охріменко В.О.), № 16 інформатики початкової школи (завідувачка Ващенко В.С.), № 30 інформатики спеціальних класів (завідувачка Бенькалович О.М.), вчителями-предметниками проводяться відповідні інструктажі під час освітнього процесу, учителями фізичної культури проводяться поурочні інструктажі із веденням відповідних журналів згідно методичних рекомендацій. Інженером з охорони праці спільно із вихователями дошкільного відділення проводяться інструктажі із вихованцями дошкільних груп. У закладі призначено завідуючих кабінетів інфраструктури та інших приміщень, з якими проводяться інструктажі з охорони праці протягом року. В структуру занять дошкільних груп та уроків шкільного відділення введено фізкультурні релаксаційні паузи, вправи для очей, пальчикову гімнастику, у початкових класах використовують мішечки з піском, що сприяє профілактиці захворюваності на сколіоз та короткозорість. Під час перерв у школі І ступеня організують музичні динамічні перерви. Систематично на батьківських зборах проводяться зустрічі з лікарями, працівниками психологічної служби. Значну роботу з питань безпеки життєдіяльності проводять класні керівники з батьками спільно із медичними працівниками.

На виконання законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» у закладі організовано *медичне обслуговування* дітей закладу. Протягом 2019-2020 навчального року організовано проходження батьками щорічних медичних оглядів дітей, двома медичними працівниками закладу надається долікарська допомога. За підсумками щорічних медичних оглядів всі діти закладу розподілені на

медичні групи або звільнені при вивченні фізичної культури, протягом навчального року проводиться додаткове зарахування дітей до медичних груп за медичними довідками. Класними керівниками проводилися класні години з питань безпечного поводження з важкими та гострими предметами, електричними та газовими приладами, елементами живлення (батареї, акумулятори), небезпечними рідинами (окріп, оцет, одеколони, отрути, кислоти, розчинники), правил поведінки на водоймах, кризі водойм, на дорогах, будівництві, в побуті, із тваринами, на автомобільних дорогах, поблизу залізничних колій, з отруйними рослинами, грибами, бурульками, при укусі змій, кліщів, павуків тощо. Протягом 2019-2020 навчального року проводилася оздоровчо-профілактична робота з дітьми закладу для зміцнення їх здоров'я та профілактики захворювань, організації раціонального харчування; проводилися фізкультурно-оздоровчі заходи (заняття з фізичної культури та спорту, загартування, прогулянки з рухливими іграми, гімнастика пробудження, шітковий масаж, спортивні свята та розваги), провітрювання, вологе прибирання, кварцування всіх приміщень закладу. Протягом 2019-2020 навчального року проводилася робота по покращенню оснащення медичного кабінету лікарськими засобами для надання медичної допомоги дітям. Відповідно нормативних документів медичний кабінет закладу забезпечено на 96%.

На виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства» (пункт 18 абзацу 5 статті 5), «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», Постанов Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах» (із змінами), від 02.02.2011 № 116 «Про затвердження Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість» (із змінами). У харчоблоці закладу розроблені, запроваджені та використовуються постійно діючі процедури, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів (НАССР) та системи контролю у критичних точках. Працівники харчоблоку забезпечені санітарним одягом та взуттям. Працівники харчоблоку закладу забезпечені санітарним одягом та взуттям для робіт, пов'язаних з організацією харчування, яке промарковано. У харчоблоці та обідній залі дотримуються санітарні вимоги до приміщень та обладнання організації харчування. Забезпечено своєчасне проходження медичних оглядів персоналом харчоблоку 2 рази на рік. Заклад освіти дотримується вимог щодо безпечності та якості харчових продуктів та раціонального харчування, контролюється дотримання постачальниками харчових продуктів згідно вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

В системі харчування дітей закладу переважають сталі моделі організації харчування, запроваджені в закладах освіти, використовується принцип окремих стандартних перспективних меню (погодженого з УОН

СМР та затвердженого ДСС) для дошкільного та шкільного відділень. На виконання законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»; Постанов Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах» (із змінами), спільних наказів Міністерства охорони здоров'я України і Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 № 242/329 «Про затвердження Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах», від 17.04.2006 № 298/227 «Про затвердження Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах»(із змінами); рішень Сумської міської ради, міської програми «Місто Суми – територія добра та милосердя» на 2019-2021 роки» (зі змінами)», програми Сумської міської об'єднаної територіальної громади «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей» на 2020-2022 роки», згідно встановленої вартості харчування дітей та учнів у закладах освіти м. Суми», наказів управління освіти і науки Сумської міської ради про організацію харчування дітей у закладах дошкільної освіти у 2020 році», з метою забезпечення повноцінного харчування вихованців та дітей пільгових категорій у дошкільному відділенні закладу освіти забезпечено харчуванням у дошкільному відділенні закладу освіти дітей раннього віку на суму 21 гривня, дітей дошкільного віку на суму 25 гривень в день на одну дитину із встановленням розміру плати для батьків за харчування дітей дошкільного віку у розмірі 60 відсотків від встановленої вартості харчування на день (оплата здійснюється за дні відвідування дитиною закладу освіти); зменшено у дошкільному відділенні на 50 відсотків розмір плати за харчування для батьків, які мають трьох і більше дітей.

Було організувати безкоштовне харчування у дошкільному відділенні закладу освіти для дітей пільгових категорій: дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають під опікою і виховуються в сім'ях; дітей-інвалідів; дітей працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків; дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»; дітей, батьки яких є захисниками України, добровольцями – захисниками України або загиблими (померлими) захисниками України; дітей, батьки яких є учасниками бойових дій на території інших держав; дітей із сімей, у яких сукупний дохід на кожного члена сім'ї за попередній квартал не перевищує рівня забезпечення прожиткового мінімуму (гарантованого мінімуму), який щороку встановлюється законом України «Про Державний бюджет України»; дітей в інклюзивних групах навчально-виховних комплексу.

З метою забезпечення повноцінного харчування учнів шкільного відділення закладу було організовано гаряче харчування на суму 8 грн. в день за рахунок місцевого бюджету всіх учнів 1-4 класів; дітей-сиріт, дітей,

позбавлених батьківського піклування, учнів інклюзивної форми навчання, дітей, батьки яких безпосередньо беруть, брали участь у проведенні антитерористичної операції або загинули під час проведення АТО за рахунок місцевого бюджету на суму 14 грн. В закладі організовано харчування вихованців груп подовженого дня. При наявності медичних документів надавалося дієтичне харчування учням, яке передбачало зміну технології приготування страв відповідно до довідки лікаря (дієта № 5, 7, 8). В закладі приділялася увага вітамінізації харчування здобувачів освіти, організовано питний режим. Батьки дітей поінформовані з питань організації харчування, проводилися рейди-перевірки якості їжі та санітарного стану їдальні, анкетування батьків та дітей. Проводиться системна роботи щодо пропаганди здорового харчування та здорового способу життя, безпечності та якості харчових продуктів, необхідності дотримання режиму.

Протягом 2019-2020 навчального року здійснювався адміністративно-громадський та медичний контроль за станом організації харчування дітей у відділеннях закладу із залученням представників батьківського комітету, щомісяця обговорювали зазначене питання на нарадах при керівникові. Забезпечено виконання норм харчування відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 № 1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (із змінами). Проводився щоденний контроль адміністрації та медичних сестер за якістю харчування, дотриманням технології приготування страв, доброякісністю продуктів харчування, які приймалися до закладу, термінами і умовами їх зберігання, санітарним станом харчоблоку та транспорту, яким постачалися продукти харчування. Гарячим безкоштовним харчуванням було забезпечено 286 учнів, що становило 82 % учнів шкільного відділення закладу (з них: 178 учнів 1-4 класів, що становить 100% школи I ступеня, 96 учнів 5-9 класів, що становить 67% школи II ступеня, 12 учнів 10-11 класів, що становить 41 % школи III ступеня).

В закладі створена група безпечності, призначений керівник, розроблено Положення про роботу групи закладу, розроблені інструкції для працівників харчоблоку, складений план розробки документації і системи НАССР, проведено навчання та отримані сертифікати, щодо вимог ДСТУ:2003, введено в дію критичні точки: КТК-1, КТК-2, проведений поточний ремонт харчоблоку та комори, розпочато обладнання окремої роздягальні для працівників харчоблоку, придбано шафи для одягу персоналу харчоблоку, пральну машинку, частину обладнання у приміщення харчоблоку: стелаж для посуду, стіл технологічний, візок для посуду (для четвертої дошкільної групи), обладнано: бар'єр-плівку на вході до варочного цеху, дозатори для миючих та антисептичних засобів, сушарку для рук працівників харчоблоку, сертифіковані термометри та гігрометри, шафи для зберігання прибирального інвентаря. Планується розробити та ввести в дію до 01.09.2020 року критичні точки КТК-3, КТК-4.

Адміністрація закладу здійснює соціальний захист працівників закладу, сприяє підняттю престижу педагогічної праці, суспільного визнання вчителя.

Забезпечено своєчасну виплату заробітної плати працівникам закладу згідно тарифікації, відпускних та матеріальної допомоги на оздоровлення.

Необхідною умовою сталого розвитку закладу загальної середньої освіти є належне його *фінансування*. Фінансове забезпечення закладу проводиться за рахунок коштів засновника – Сумської міської ради, освітньої субвенції на оплату праці, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, видатки на харчування дітей, соціальний захист дітей-сиріт і дітей, які залишилися без батьківського піклування, видатки на утримання бюджетних установ та виконання договорів з надавачами послуг. Виділяються видатки спеціального фонду, в тому числі видатки розвитку (бюджет розвитку) на придбання обладнання і предметів довгострокового користування та проведення капітальних ремонтів, залучаються спонсорські та депутатські кошти, гуманітарна допомога.

Протягом 2019-2020 навчального року адміністрацією закладу вжито заходів щодо підвищення рівня організації освітнього процесу, створення належних умов для організації освітнього процесу для дітей дошкільного та шкільного віку згідно сучасних вимог. В 2020 році заклад отримав новий автобус для підвезення дітей з особливими освітніми потребами з порушенням опорно-рухового апарату. У закладі створена належна матеріально-технічна та навчально-методична база, яка відповідає сучасним освітнім вимогам. Працюють спортивна та актові зали, два спортивних та п'ять дитячих майданчиків, 20 навчальних кабінетів, 3 комп'ютерних кабінети, 4 дошкільні групи, кабінет гри на бандурі, музична зала дошкільного відділення, медичний кабінет, кабінет ЛФК, музей імені Олексія Братушки, навчально-бібліотечний центр, корекційні кабінети (медіа тека, кабінет логопеда, ресурсно-сенсорна кімната), харчоблок, тощо. З метою підготовки матеріально-технічної бази закладу до нового 2020-2021 навчального року влітку 2020 року буде проведено капітальний ремонт даху за кошти міського голови, залучено кошти депутата Сумської міської ради Вегери О.О. для проведення ремонту санітарної кімнати дівчат, здійснено ремонт трьох навчальних кабінетів Нової Української школи, косметичний ремонт навчальних кабінетів та загальних приміщень шкільного відділення. У 2020-2021 навчальному році адміністрації закладу потрібно спрямувати свою роботу на знаходження фінансування капітального ремонту актові зали та спортивної зали для дошкільнят, закінчення будівництва гаражу.

Рівний доступ до якісної освіти – ключове завдання сьогодення. З 01.09.2020 року у закладі освіти буде навчатися 505 дітей, що вище проектної потужності закладу на 5%, з них 114 дітей у 4 дошкільних групах, 391 учень у 21 класі. Планується відкриття двох груп подовженого дня.

Завдання, заплановані річним планом роботи КУ Сумського НВК № 16 на 2019-2020 навчальний рік, виконані. Ніхто з працівників закладу та дітей не залишаються поза моєї уваги.

Надалі планую працювати над підвищенням іміджу закладу освіти, поповненням матеріально-технічної бази, покращенням умов для навчання та виховання дітей та працівників, взаємодією із батьківською громадськістю.